

De reüll
per Llorenç Capdevila

UN ANY AMB PERE ROVIRA

Els quadres de Johannes Vermeer, que en quasi tots hi ha una finestra que il·lumina l'escena, sempre m'han fascinat, per la màgia dels detalls quotidians i per la naturalitat dels gestos dels personatges que hi apareixen. Ara, a més, m'he deixat enlluernar per la claror que entrava a través de *La finestra de Vermeer*, el diari que Pere Rovira va anar escrivint, amb constància i intel·ligència, durant quasi tots els dies de l'any 2013 i que, amb bon criteri, l'editorial Proa acaba de publicar.

Si obrim *La finestra de Vermeer*, que convido a llegir com si fos una novel·la de personatge, hi podem trobar un home madur —ell potser diria vell— a qui els anys, l'experiència i (no pas en darrer terme) les lectures han convertit en un home savi, que té coses a dir. És el segon cop que passo un any amb Pere Rovira. El primer va ser el curs escolar 1987-88, on vaig ser alumne seu en el meu primer curs de filologia a l'Estudi General de Lleida. Aleshores jo era un jove net enlluernat per la transparència amb què aquell professor —que es passejava per la classe amb una pipa en una mà i un llibre a l'altra— comentava *el Lazarillo*, *el Quixot* o un poema de Gil de Biedma. Ara, ni jo sóc aquell barbamec aspirant a filòleg, ni ell el dandi intel·lectual de qui s'enamoraven les companyes de classe. Entremig, hem coincidit diverses vegades, a propòsit dels seus llibres, i hem passat alguna estona

de conversa cordial. És a les pàgines de *La finestra de Vermeer*, però, que m'ha semblat trobar el Pere Rovira més autèntic: irònic, sensible, escèptic, crític, enamorat... que pateix les xacres pròpies de l'edat i que es passeja pel terme d'Alpicat, on viu des de fa anys. D'una anècdota banal ("el pare deia que, si a un gos de cacera se li han d'ensenyar les coses més importants, no valdrà mai res") en pot extreure una reflexió mordaç ("En això, gossos i escriptors potser s'assemblen").

Rovira reflexiona sobre literatura (des de l'obra de poetes respectats, com Vinyoli o Baudelaire, fins als assajos dels seus admirats moralistes francesos), sobre música (Bach, Beethoven...), sobre pintura (Picasso, sobretot), sobre la vida (la seva, la dels qui té a prop o la vida en general) i, naturalment, sobre el pas del temps; sense esquivar temes d'actualitat, com el procés independentista (en el qual molta gent "veu una autenticitat que no veu en cap més projecte polític"). Es mostra crític amb manifestacions de pretesos intel·lectuals de poca volada i parla amb admiració d'alguns grans personatges a qui ha conegut, com Espriu, Blecua o Barral.

I, de tant en tant, deixa anar una sentència amb aires d'aforisme: "potser si no hagués perdut el temps, ara enyoraria les coses que me l'han fet perdre." Prosa de primera divisió!

